

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέννος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.
Γέννος 3, δ ἰδ., ἐνθ' ἄν.

γεννούλιν ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.) γεννούλ' Πόντ. ('Αμισ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννώ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦλιν, περὶ ἧς ἰδ. Ἀ.Παπαδόπ., Ἀθηνᾶ 37 (1925), 176.

Τὸ ἄρτι γεννῆσαν ζῶον ἢ τὸ μέλλον συντόμως νὰ γεννήσῃ ἐνθ' ἄν.: *Γεννούλιν χτήνον* (ἢ ἄρτι γεννήσασα ἀγελάς) Κερασ. *Γεννούλᾳ πρόβατα* (τὰ μέλλοντα νὰ γεννήσουν) Χαλδ. Ἀντίθ. *στεῖρο*, δι' ἡ ἰδ. *στεῖρος*.

γεννουλομάλλιν τό, ἀμάρτ. γεννουλομάλλ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γεννούλιν καὶ τοῦ οὐσ. μαλλίν.

Τὸ μαλλὶ τοῦ προβάτου τὸ ὁποῖον ἔχει γεννήσει.

γεννούρι τό, Πόντ. ('Ινέπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννώ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦρι.

Οἰδημα δερματικόν, δοθιήν.: Φρ. *Γεννούρι νὰ ἐβγῇ* 'ς τὸν πᾶτο του (ἀρά· εἶθε δοθιήν νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν πρωκτὸν του).

γεννοῦσα ἐπίθ. θηλ. Μέγαρ. Πάρ. γιννοῦσα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννώ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦσα, δι' ἣν ἰδ. Ἀ.Παπαδόπ., Ἀθηνᾶ 37 (1925), 181.

Ἡ συχνὰ γεννώσα, ἡ πολυτόκος ἐνθ' ἄν.: *Κόττα γεννοῦσα Μέγαρ*.

γεννούσιος ὁ, ἀμάρτ. γιννούσιους Ἡπειρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέννος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦσιος.
'Ο αὐτόχθων.

γεννοφάσκια τά, πολλαχ. γιννοφάσκια Ἡπ. (Κουκούλ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρν. Ὑπάτ. Φθιώτ.) γεννοφάσσια Μύκ. γεννοφάσια Ἰων. (Σμύρν.) γεννοφάσα Σέριφ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γέννα καὶ φασκιά.

Τὰ σπάργανα τοῦ βρέφους μετὰ τὰ ὁποῖα τὸ περιτυλίσσουν μόλις γεννηθῇ πολλαχ.: || Φρ. Ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια (ἐκ παιδικῆς ἡλικίας), οἶον: Ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια τῆς εἶναι πλούσια Ἰων. (Σμύρν.) *Εἶναι ἄρρωστο ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια του* Κύθηρ. *Τόνε θυμᾶμαι ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια μου*, δὲν ἄλλαξε ἢ μούρη του Ἰθάκ. Ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια του καταγίνεται μετὰ τῇ ψαλτικῇ Σύρ. *Αὐτὸς ἐγὶ κλέφτ'ς ἀπ' τὰ γιννοφάσκια τ' Στερελλ. (Ὑπάτ.) Τέτοιος δα εἶναι ἀπὸ τὰ γεννοφάσκια του* Πελοπν. (Μάν.) *Τοὺν ξέρου ἰγὼ αὐτὸν ἀπὸ τὰ γιννοφάσκια τ' ἀκόμα* Ἡπ. (Κουκούλ.). Συνών. φρ. ἀπὸ γεννησοφάσκια, ἀπὸ κούνια.

γεννόφυλλα τά, Πελοπν. (Λακεδ. Μεσσ.) — Ν.Πολίτ., Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 2 (1905/6), 157.

Ἐκ τῶν οὐσ. γέννα καὶ φύλλα.

Γλυκύσματα κομιζόμενα ὑπὸ τῶν συγγενῶν κατὰ τὴν γέννησιν ἢ κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ βρέφους ἐνθ' ἄν. Συνών. *κανίσκι*.

γεννοχτίσκουμαι Πόντ. (Σάντ. Σταυρ. Χαλδ.)

Ἐκ τῶν ρ. γεννώ καὶ χτίσκουμαι, παθητ. τοῦ χτίζω, δ ἰδ.

Γεννῶμαι οἶονεὶ ἀπὸ τὴν χτίσιν, δημιουργοῦμαι, γίγνομαι ἐνθ' ἄν.: Αἰνιγμ. Ἀς σ' ὁρμάν' ἐγεννεπλάστα κι ἄς σ' ὁρ-

μάν' ἐγεννεχτίστα, κι ὅταν ἐρθα, ἐποίκανέ με κιζιρ' ἀπισκέσ' 'ς σὸ χωρίον (=ἀπὸ τὸ δάσος ἐγεννήθην καὶ ἀπὸ τὸ δάσος ἐδημιουργήθην καὶ ὅταν ἦλθα με ἔκαμον κλητῆρα εἰς τὸ χωρίον.) Συνών. *γεννοπλάσκουμαι*.

γεννώ κοιν. καὶ Καππ. ('Ανακ. Ἀραβάν. Γούρτ. Μισθ. Φλογ.) Πόντ. ('Αμισ. Ἀντρεάντ. Ἰνέπ. Οἶν. Ὁφ. Σινασ. Σταυρ. Τραπ. Χάλδ.) *γεν-νῶ* Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ. Μαρτιν. Στερνάτ. Τσολλίν.) Ἀστουπ. Κάρπ. Κῶς Κύπρ. Λειψ. Λέρ. Μεγίστ. Νίσυρ. Πάτμ. Τῆλ. Φολέγ. Χίος (Νένητ. Πυργ.) *γιννῶ* Ἀνδρ. (Κόρθ.) Θράκ. (Κόσμ.) Ἰμβρ. Μακεδ. (Δαμασκ.) *γ'ννῶ* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *γεννοῦ* Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σκῦρ. *γεν-νῶ* Ἀπουλ. (Μαρτᾶν.) *γιν-νῶ* Ἀπουλ. (Μαρτιν.) *κεν-νῶ* Ἀπουλ. (Κοριλ.) *γεννῶ* Ἰμα Τσακων. (Χαβουτσ.) *γεννοῦρ* ἐν Τσακων. (Μέλαν.) *ἡγεν-νῶ* Ἀπουλ. (Κοριλ.) *ἐννῶ* Καππ. (Φάρας.), Νάξ. ('Απύρανθ. Βόθρ.) *ἐν-νῶ* Προπ. (Μαρμαρ.) Κάρπ. Κάσ. *ἰν-νῶ* Α.Ρουμελ. (Καβακλ.) Μακεδ. (Σιάτιστ.) *γεννάω* κοιν. *γεν-νάω* Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) Ἰκαρ. (Εὐδηλ.) *γεννάου* Πελοπν. (Κόκκιν. Λεντεκ.) *γεν-νάου* Εὐβ. (Κουρ. Κύμ. Ὁξύλ.) *γιννάου* κοιν. βορ. ἰδιωμ. Παθ. *γεννεῖμαι* κοιν. καὶ Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον.) *γιννεῖμι* Λῆμν. (Πλάκ.) Μακεδ. (Δαμασκ. Κοζάν.) *γεννεῖῶμαι* ΑΚρήτ. Πελοπν. ('Αναβρ. Κίτ. Μάν.) Μῆλ. *γιννεῖῶμι* Στερελλ. ('Αστακ.) *γεννειοῦμαι* Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Ζάκ. Θράκ. (Τσανδ.) Καππ. (Φερτ. Σινασ.) Α.Κρήτ. *γεν-νειοῦμαι* Πάτμ. *γεν-νεῖομαι* Ἀπουλ. *γεννεῖομαι* Πόντ. *γεννοῦμαι* Κρήτ. (Κατσιδ.) *γεννισκοῦμαι* Πόντ. *ἐννεῖῶμαι* Νάξ. ('Απύρανθ.) *ἐννοῦμαι* Νάξ. ('Απύρανθ.) Ἀόρ. *ἐγέννεσα* Πόντ. *γένν'σα* Καππ. ('Αραβάν.) *γένν'τσα* Καππ. (Μισθ.) *ἐνν'τσα* Καππ. (Φάρας.) *ἐγέν-νκα* Καλαβρ. (Γαλλικ. Μπόβ.) *γέννηκα* Μέγαρ. Παθ. Ἀόρ. *ἐγέννεθα* Πόντ. *ἡγεν-νήση* Ἀπουλ. (Κοριλ.) *ἐγεν-νήχηκα* Κύπρ. *γεννέθηκα* Θράκ. (Σηλυβρ.) Ἰθάκ. *γιννέθ'κα* Μακεδ. (Νιγρίτ.) Σάμ. *ἐν-νήθηκα* Χίος (Πυργ.) *ἐγεννᾶκα* Τσακων. (Μέλαν.) *γεννᾶκα* Τσακων. (Χαβουτσ.) *γεννήχη* Καππ. (Μισθ.) *γεννήρα* Καππ. Ἀραβάν. *ἐννήθη* Καππ. (Φάρας.) *ἐγεν-νήθημο* Ἀπουλ. Μετοχ. *γεν-νημένος* Κάρπ. Νίσυρ. Τῆλ. Χίος *γεννημένος* Ἀγαθον. Κουφονήσ. *γεν-νημένος* Ἀμοργ. *γεν-νημένο* Καλαβρ. (Μπόβ.) *γεννεμένος* Πόντ. *γενναμένε* Τσακων. (Χαβουτσ.) *γεννῶντας* Θράκ. (Πύργ.) *γεν-νῶντα* Ἀπουλ. (Στερνάτ.) *γεν-νῶντα* Καλαβρ. (Μπόβ.) *γεννιῶντας* Θεσσ. ('Αετόλοφ.) *γεννητῶδας* Κρήτ. ('Αγιος Γεώργ. Ἀνατολ. Μάλλ.) *γεννηθῶδας* Κρήτ. (Καβουστ. Μυρτ. Ραμν.) Ἀπαρ. *γεν-νήσει* Καλαβρ. ('Απουλ.) Ἀπαρ. παθ. Ἀόρ. *γεννηθῆναι* Πόντ.

Τὸ ἀρχ. *γεννῶ*. Τὸ η τοῦ *ἡγεν-νῶ* ὠρμήθη ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν παρωχημένων χρόνων. Ἰδ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 1, 231.

Α) Ἐνεργ. 1) Γεννῶ, τίκτω, τεκνοποιῶ ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Κοριλ. Μαρτᾶν. Μαρτιν. Στερνάτ. Τσολλίν.) Καλαβρ. (Βουνὶ Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) Καππ. ('Ανακ. Ἀραβάν. Γούρτ. Μισθ. Φάρας. Φλογ.) Πόντ. ('Οφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Μέλαν. Χαβουτσ.): *Γέννησε ἡ γυναῖκα του. Τὸ μῆνα αὐτὸ θὰ γεννήσῃ. Γεννάει ὅλο κορίτσια. Γέννησε ἡ γίδα - ἡ προβάτα - ἡ φορᾶδα - ἡ σκύλλα. Ἀρχισαν τὰ γίδια νὰ γεννοῦν. Γέννησε ἡ γάττα κοιν. Κάθα χρόνο ἐννᾶ κι εὐτὴ Νάξ. ('Απύρανθ.) Γέννησ' ἡ γ'ναῖκα τ' κ' ἔχει τ'ς χαρὲς τ' Ἡπ. (Πέρδικ.) Πουλὸν κατέφ'κιν ἡ ἄλ'ιὰ τ'ς νύφ'ς, θὰ ἐννήσ' Μακεδ. (Γαλατ.) Ἐγέννησένε*

ή Φλουρή Κύθν. 'Εγέννησεν καὶ ποῖκεν ἀγούρι Τραπ. Χαλδ. 'Ηγέννησε καλὰ κι ἀπέκεια ἠπόθανε Κίμωλ. 'Εν' τσιν ή 'υναῖκα τ' κουρίτσ' Μακεδ. (Σιάτ.) Τουν γέννανε 'ναῖκα, περιζαμ' 'ν ἐκκλησὰ (ὅταν ἐγέννα ή γυναῖκα, ἐφέρναμεν τήν εἰκόνα τῆς ἐκκλησίας) Μισθ. Στέκει γεν-νῶνδα (αὐτήν τήν ὥραν γεννᾷ) Γαλλικ. Μπόβ. 'Ἐσ σῶδζει γεν-νήσει καὶ πο-νίεται (δὲν ἤμπορεῖ νὰ γεννήσῃ καὶ πονεῖ) Στερνατ. 'Ηρτε πού ἐγέν-νεῖς ή γυναῖκα (συνέβη νὰ γεννήσῃ ή γυναῖκα) Χωρίο Βουν. 'Η γυναῖκα μου μοῦ γέννησε δύο παιδιά Μπόβ. Πόνου γιὰ γεν-νήσει (πόνου τῆς γέννας) Καλημ. 'Αρτε πωρνὰ ἐγέν-νησεν ή γραμβή μου καὶ μοῦ 'καμε ἕνα π-παιδι - ἕναν ἄδρεπο (σήμερα πρῶτ' ἐγέννησεν ή νύμφη μου καὶ μοῦ 'καμεν ἕνα παιδι - ἕνα ἀγώρι) αὐτόθ. 'Αστ' ἐγεννέθα κιάν' αἰκον 'κ' εἶδα, λοέν τοῦ λοέν καλωσύνας κάμμιαν ντοῦ 'κ' εἶδεν ἂν ἐγεννέθεν (ἀφ' ὅτου ἐγεννήθην τέτοιο δὲν εἶδα, λογῆς λογῆς ὥραῖα πράγματα, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν τὰ εἶδε ἀφ' ὅτου ἐγεννήθῃ) Πόντ. Πήρανε τὸ παιδι πού γέννησε τσαὶ τῆς ρίξανε στουλλάτσι Μέγαρ. 'Εέν-νησεν ή Ρήιτσα Κάρπ. Γέν' σιν ή κουπιλούδα Λῆμν. 'Η μά σου, σοῦ νὰ ἐννάνκε σένα, νὰ 'έν' τσε ἃ θάλι ἦτουν γαὸ (ή μάννα σου ἀντὶ νὰ ἐγέννα ἐσένα, νὰ ἐγέννα μία πέτρα θὰ ἦτο καλύτερον) Φάρας. 'Εγέννησε τὸ χτήνον. 'Οφ. 'Εγέννησεν τὸ βούδ' κ' ἐποῖκεν γαρκόν Τραπ. 'Ηγέννησεν ή ἀελάδα μας 'Ανδρ. Μιὰ γιλάδα μαύρη γέννησ' κ' ἔκαμ λιάρου μ' σκάρ' Θεσσ. (Βαθύρρ.) 'Ε ἀγελάδα ἐγέν-νησε ἕνα σ-σενγαρούδι ὃ μία σ-σενγαρούδα (ή ἀγελάδα ἐγέννησε, ἔκαμε ἕνα ἀρσενικὸ δαμάλι ή ἕνα θηλυκὸ) Καλημ. 'Αποῦ 'Αδριά θὰ γινηήσ' ν τὰ πρᾶτα (ἀπὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀγίου 'Ανδρέου θὰ ἀρχίσουν νὰ γεννοῦν τὰ πρόβατα) Θεσσ. (Βαθύρρ.) 'Όταν γινηήσ' ή πρᾶτινα εἶρι δ' λιόρα αὐτόθ. Τὰ πρόβατα ἀκόμα δὲ γεν-νοῦν Βιθυν. (Κουβούκλ.) Μαρκαλειέτ' ή προυβατίνα κι δὲ γιναίει Στερελλ. (Σπάρτ.) 'Εφκειασι μαστάρ', θὰ γιν-νήσ' ή πρᾶτινα Στερελλ. (Καρπεν.) 'Η προυατίνα ἀπ' δὲν γιναίει ποντὲ λέιτι μαρμάρα Στερελλ. (Φθιώτ.) 'Αμ-μα 'νε μπορεῖ ν-νὰ γεν-νήσῃ μιὰ προβάτ-τα ή κατσίκα, πκιάντα ντήνεμ 'πὸ τὰ πισινὰ τὰ πόδγια, σηκών-να ντήνεμ πάνω καὶ 'ποτινάσ-σα ντήνε νγαὶ γέν-νανε Κῶς Τοῦν 'εννᾷ προ-βατίνα, ἐν' θειμός (=ὅταν γεννᾷ ή προβατίνα, εἶναι χειμῶν) 'Ανακ. 'Ο γεννᾷτσε ἀκόρη ἃ προβάτα (δὲν ἐγέννησεν ἀκό-μη ή προβάτα) Τσακων. 'Εννοῦνε τὰ ζουλοπρόβατα Νάξ. ('Απύρανθ.) Σάτσι ἀργήκαὶ τὰ χκηνὰ νὰ γεννᾷρι (ἐφέτος ἀργήσαν τὰ γίδια νὰ γεννήσουν) Μέλαν. Τὰ 'ἴδια μου ἐν-νήσασι καὶ κάμανε ριφάκια Κάρπ. ('Ελυμπ.) 'Αμα γιν-νήσ' τρία ή γίδα, θὰ χαθῇ τοῦ κουπάδ' (πρόληψις διὰ τὸν ἀριθμὸν τρία) 'Ηπ. (Δωδών.) 'Η γρούνα γέν' σι χτὲς Θεσσ. (Φάρσαλ.) 'Ετσείν' δὴν ήμέρα τοῦ ἦτο γεν-νῶνδα μία κούνα (ἐκείνη τήν ήμέραν τοῦ ἐγέννα μία γουρούνα) Χωρίο Βουν. Πρὶν νὰ 'εννήσῃ ή γουρούνα τσι ἀδερφακίδες Νάξ. (Βόθρ.) 'Εγεννᾷτσε ἐπὲρι τὰ 'ργὰ (ἐγέννησε χθὲς τὸ βράδυ) Τσακων. Πισίκα γέν' τσεν τέσσερα κ' λάτσα (ή γάττα ἐγέννησε τέσσαρα γαττάκια) Μισθ. 'Η κ' νέλα εἶρι ἔτοιμ' πάλ' νὰ γινηήσ' 'Αλόιν. Γέν' σ' ή σκύλλα μ' κ' ἔκαρι ἰφτὰ κ' τάβια Θεσσ. ('Αρματολικ.) || Φρ. 'Όπως τὸν γέν-νησ' ή μάννα του (γυμνός). Τὴν πῆρε ὅπως τὴ γέννησ' ή μάννα της (οἶονεῖ γυμνήν, ἄνευ προικός). Βρίσκεται ὅπως τὸν γέννησ' ή μάννα του (ἄνευ ὀβολοῦ, πάμπτωχος) κοιν. 'Εγέννησεν τὸ χτήνον (ἐγέννησεν ή ἀγελάδα, συνέβη κατὶ εὐχάριστον) Σταυρ. Πάλι τὸ βόδι μου ἐγέννησεν (ἐπὶ κέρ-δους ἀνεπίστου) Πόντ. 'Εγέννησε ή φοράδα του (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Γέννησ' ή ἀγελάδα μας (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Θράκ. (Σουφλ.) Γεννᾷ τὸν ἄνεμο (ἐπὶ ψευδεγκυμοσύνης) Σκῦρ. Τὸν ἄνεμο νὰ γεν-

νήσῃ (ἀρὰ) αὐτόθ. Νὰ γεννᾷς με ἐσὺ (ἀπειλή· νὰ ἰδῇς τί θὰ πάθῃς) Τραπ. Χαλδ. Νὰ μὴ σ' ἐγέννα ή μάννα σ' καλύτερα (ἀρὰ) Θάσ. Π' ἀνάθεμα τὰ γονικά τους καὶ τὴ γοιλιά πού τὰ γέννας (ἀρὰ) Πελοπν. (Βερεστ.) Νὰ πάρ' ή διάβουλους τὴ μάννα πού σὶ 'γέννα (ἀρὰ) Λέσβ. Γεννάει ή μάννα (ἐπὶ ἐπιτυχοῦς ἐκτελέσεως ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ὄλων τῶν βολῶν καὶ ἐπαναλήψεως ὑπὸ τῆς ἰδίας ομάδος τῆς παι-διᾶς εἰς ἣν αἱ ἀντίπαλοι ομάδες παίδων ὀνομάζονται «μάγ-κες» καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἐκάστης ομάδος «μάννες») 'Ηπ. ('Αρτ.) Γεννῶντας (ἐκ γενετῆς) Θράκ. (Πύργ.) 'Απὸ γεννῶντα (ἀπὸ γεννήσεως) Θεσσ. (Μεγαλόβρυς.) Συνών. φρ. 'Απὸ γεννησιμιοῦ. || Παροιμ. φρ. Πού τοῦ γιναίει ή μάννα τοῦ π' δι κι πού τοῦ καταντάει (ἐπὶ ἀβεβαίου μέλλοντος) Μακεδ. (Γαλατ.) Τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδι ἐφτὰ βολὲς τὸ γέννησα (εἰς ἐνδειξιν τῆς μεγάλης ἀγάπης) 'Οθων. Γέν' σιν οὐ λύκους 'ς τὸ κατώρ' τ' (ὑπεβλήθη εἰς μεγάλας δαπάνας) Μακεδ. 'Ο Γεν-νάρης δὲ γεν-νᾷ | μῆδ' ἀβγά μῆδε πουλ-λιά, μόνε χιόνια καὶ νερά Πάτμ. Κεν-νάρη, πού κεν-νᾷ, ἐκάν-νει ἀχιόν-να καὶ νερά (ὃ Γενάρης πού γεννᾷ κάμνει χιόνια καὶ νερά) Καστριν. 'Ο Γεν-νάρης κι ἃ γεν-νᾷ τοῦ καλο-καιριοῦ μηνᾷ (ἀρχίζει τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος) Λειψ. || Πα-ροιμ. 'Αλλή κάμμιᾷ δὲ γέννησε, μόν' ή Μαριὼ τὸ Γιάννη (ἐπὶ τῶν ἐπαινούντων ὑπερβολικῶς τὰ τέκνα των) πολλαχ. Γέννησέ με, σπεῖρε με, κι ἂν δὲν σοῦ μοιάσω, δεῖρε με (ἐπὶ τῆς ὁμοιότητος καθ' ὅλα τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς) πολλαχ. Γέννα με, κι ἂν 'κι ὀμᾶζω σε, πάτ' κὰ καὶ φούρκ'-σο με (γέννησέ με, καὶ ἂν δὲν σοῦ μοιάζω, βάλε με κάτω καὶ πνίξε με. Συνών. τῇ προηγούμενῃ) Χαλδ. Γέν' σ' μι με τὴ τύχ' κι ρίξε μι 'ς τοῦ σουκάκ' (ή τύχη ρυθμίζει τὴν εὐτυχίαν ή τὴν δυστυχίαν) Μακεδ. (Κοζ.) Μουλᾶρι πριὸς σὲ γέννησε; τ' ἄλογο εἶν' ὃ θεῖός μου (ἐπὶ τῶν σεμνουμένων ὄχι διὰ τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπιφανεῖς συγγενεῖς των) 'Ηπ. 'Η σκύλλ' ἀπὸ τὴ βιά τ'ς στραβὰ γιναίει τὰ π' διὰ τ'ς (τὰ ἀποτελέσματα τῶν βεβιασμένων πράξεων δὲν εἶναι καλὰ) Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) 'Η παροιμ. ἐν παραλλα-γαῖς καὶ ἀλλαχ. 'Η κάττα ντὸ γεννᾷ, πεντικὸν πιάν' (τὰ τέκνα κληρονομοῦν τὰς ιδιότητας τῶν γονέων των) 'Οφ. Χαλδ. 'Εμεῖς δὲν ἐχού' ρ' ὀμαστου κ' ἐγέννησε κ' ή γραῖα (ἐπὶ συσσωρεύσεως δυσκολιῶν) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Λίγα τ'ς ἦτανε τσῇ γράς καὶ γέννησε κι ὃ γέρος (συνών. τῇ προ-ηγούμενῃ) Κρήτ. (Μόδ.) Τ' ἀρνὶν ἐγέννησε τσ' ή προβα-τίνα σίλια (ἐπὶ ἐπισωρεύσεως ἀγαθῶν) Μεγίστ. Σὰδ δὲ σοῦ ρέσει ή ἀελ-λιά, πᾶρε βόδι νὰ σοῦ γεν-νᾷ (ἀελ-λιά=ἀγε-λάς· ἐπὶ τῶν ἀνικανοποιήτων) Κῶς (Πυλ.) 'Η μεθήρα περ-δικοπούλ-λ' αὐς δὲ γεννᾷ (μεθήρα=ὃ ὄφις· τῶν φαύλων τὰ τέκνα φαῦλα γίνονται) Σύμ. 'Εγέννησεν τὸ βούδι κ' ἐποῖ-κεν γαρκόν (γαρκόν=μοσχάρι· ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ παρουσιάσουν ὡς ἐξαιρετικὸν κατὶ τὸ σύνθηρες) Πόντ. || Γνωμ. 'Η μάννα γεννᾷ κ' ή μοῖρα μοιράζει Κρήτ. (Νεάπ.) 'Όπου γεννᾷ, δὲν ξακληρίζεῖ (διὰ τῶν γεννήσεων διακινεῖται τὸ γένος) Πελοπν. (Καρδαμ. Μάν.) 'Ο βοῦς ἃδ δὲν ἀλώνευ-κεν, ὃ νιὸς ἃδ δὲν ἐθέριζεν τζ' ή κόρη ἃδ δὲν ἐγένναν, ποτ-τέ τους, 'ἐν ἐγέρναν (ὃ θερισμός, ὃ ἀλωνισμός εἶναι ἐρ-γασίαι ἐπίπονοι, ἀλλὰ καὶ ὃ τοκετὸς καταβάλλει σωματι-κῶς τὴν γυναῖκα) Κύπρ. || Αἰνίγμ.

Τρεῖς ντοῦ πιάνουν κι γιναῖ μαῦρα πιδιά (ὃ κονδυλοφόρος) Θράκ. (Κόσμ.)

Τρεῖς τὴν πιάνουν καὶ γεννᾷ, | μὰ ὅμως πρῶτα πίνει, μαῦρα τὰ κάνει τὰ παιδιά | καὶ πίσω της τ' ἀφίνει (ή πένα καὶ τὰ γράμματα) Σύρ.

'Αδακεῖ κοιλοπονᾷ κι ἀκειπέρα πάει γεννᾷ (τὸ τουφέκι) Πόντ. || 'Ασμ.

Κοιμήσου, πού νά σέ χαρήῃ ἡ μάνα πού σ' ἐγέννα
ὁ κύρης, πού σ' ἀνέθρεβε νά δῇ καλὸ 'πὸ σένα
(βαυκάλ.) Ἄνδρ.
"Οὐδὲ σ' ἐέννα ἡ μάνα σου κι ὅδε σ' ἐκοιλοπόνα,
τὸ κυπαρίσσ' ἐγάλιασε γαί σ' ἔκαμε γοκόννα
Νάξ. ('Απύρανθ.)
Σὰ μοῦ τὸν ἤπηρες τὸ νοῦ, πᾶρε με σκιὰς κ' ἐμένα
γιά δὲ μὲ θέλει κουζουλό ἡ μάνα πού μ' ἐγέννα
(σκιὰς=τοῦλάχιστον) Κρήτ.
'Εμὲν μάνα κ' ἐγέννεσεν, ἐμὲν κύρης κ' ἐποίηκεν,
ἐμὲν κορώνα ξέρασεν 'ς τὴν μανροποταμίαν
(μοιρολ. περὶ ὀρφανοῦ τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώρισε γονεῖς)
Χαλδ. β) Τεκνοποιῶ, φέρω τέκνα εἰς τὸν κόσμον, ἀνεξαρ-
τήτως τοῦ γένους τῶν γονέων πολλὰ. καὶ Καππ. ('Αρα-
βάν.) || Φρ. Τὸν ξέρω σὰ νὰ τὸν γέννησα (ἐπὶ προσώπων
τῶν ὁποίων γνωρίζει τις καλῶς τὸν χαρακτήρα) πολλὰ.
Αὐτὸν ἐγὼ τὸν ἔχω γεννήσει (συνών. τῇ προηγουμένῃ)
πολλὰ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ Κ.Δ. (Ματθ. Α, 2,
ἐπὶ μακρῶν καὶ ἀνιερῶν διηγήσεων) Κεφαλ. || Παροιμ.
Λούζεις με, κτενίζεις με, ξέρω ποιὸς μ' ἐγέννησε (ἐπὶ
θετῶν τέκνων, τῶν ὁποίων ἡ ἀγάπη στρέφεται πρὸς τοὺς
φυσικοὺς γονεῖς, παρ' ὅλας τὰς ἐκ μέρους τῶν θετῶν γο-
νέων περιποιήσεις) πολλὰ. Ὁ διάβολος διαβολόπουλα
γεννάει (ἐκ φαύλων γονέων φαῦλα τέκνα γεννῶνται) Ἡπ.
'Εκεῖνὰ πού δὲν ἐγέννησα | κακὸς σκορπιὸς νὰ φάῃ (ἐπὶ τῶν
ἐνδιαφερομένων μόνον διὰ τὰ τέκνα των, τοὺς συγγενεῖς
των) Κεφαλ. Εἴχαμε λίγα παιδιὰ, μᾶς γέννησε κι ὁ γέρος
(ἐπὶ τῆς συσσωρεύσεως δυσμενῶν συμβεβηκότων) Πελοπ.
(Ἡλ.) γ) Ὁτοκοῶ, κάνω ἀβγά, ἐπὶ πτηνῶν καὶ ἰχθύων
κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. ('Ινέπ.) Τσακων. (Βάτικ. Μέλαν.):
'Αρχίσανε νὰ γεννᾶνε οἱ κόττες κοιν. Ἐγέννησε ἡ κόττα
δίκορκο ἀβγὸ Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) Ἐγεννάκαὶ οἱ κόττε
(ἐγέννησαν οἱ κόττες) Μέλαν. Ἀ κόττα δὲ γεννᾷ Βάτικ.
Πῆγε τζινοάρ, γέννησε σὸ φωλέ του δύ' ὠβὰ (ἐπῆγεν ὁ
ἀετός, ἐγέννησεν εἰς τὴν φωλεάν του δύο ἀβγά) Καππ.
Γεννάνκε κάδα ἡμέρα 'πὲ 'βόκκο (ἐγέννα κάθε ἡμέρα ἀπὸ
ἓνα ἀβγὸ) αὐτόθ. Ἐν ἀν-νοῖξαν νὰ γεν-νοῦν ἀκόμα οἱ ὄρ-
νιθές μου Κύπρ. Δὲ μοῦ γεννοῦνε οἱ κόττες Κιμωλ. Ἀν-
νουλί, οἱ ὄρνιθές σας κακρακίτσουν, ἐγεν-νῆσαθ-θάν-να
(Ἀννούλα, αἱ ὄρνιθές σας φωνάζουν κρὰ-κρὰ, θὰ ἐγέννη-
σαν) Σύμ. Γένῃ'τσαν σήμιρα τ' ἀρνίτια, νὰ τηγανίσουμι
κάνα ἀβγὸ (ἀρνίτια=ὄρνιθια, οἱ κόττες) Θεσσ. (Κρυόβρ.)
'Η πούλ-λῃα 'εν-νᾷ 'ς τὸ κούμα (ἡ ὄρνιθα γεννᾷ εἰς τὸν
ὄρνιθῶνα) Κάσ. Ἐνα ζευγάρι ἀπὸ χιλιδόνια πάει καὶ γεν-
νάει 'κεῖ μέσα 'ς τὰ χεῖλα τοῦ πηγαδιοῦ Πελοπ. (Παιδεμ.)
'Απὸ σήμερα ἄρχισε νὰ γεννᾷ τσαὶ ἡ ἄσπρη πουλάκα
Πελοπ. (Ξεχώρ.) Γιννάει ἡ πέρδικα Ἡπ. (Καταρρ.)
'Η γαζανή μ' ἡ κόττα γιννάει οὐλ' τὴ βδουμάδα Στερελλ.
(Σπάρτ.) Γιννοῦν οἱ μιλισσουργοὶ 'ς τὰ γιάρια (γιάρια=
ἀπότομοι ὄχθοι, κρημνώδη ἐδάφη) Μακεδ. ('Ελευθερ.)
Εἶναι ἡ ἐποχὴ πού γεννοῦνε τὰ ψάρια τ' ἀβγά δῶνε 'ς τὴν
ἄκρα τοῦ γιாலὸ Κρήτ. Ἡ χελώνα γεννᾷ τ' ἀβγά της 'ς τὴν
ἄμμο Λεξ. Περίδ. || Φρ. Αὐτοὶ δὲν ξέρουν ποῦθι γιννάει ἡ
κόττα τ' ἀβγὸ (εἶναι τελείως ἀμαθεῖς) Θεσσ. (Μεταξοχώρ.)
'Εκεῖ πού πάει, μαῦρα ἐβγά γεννᾷ (ἐπὶ τοῦ δημιουργοῦντος
δυσχερείας) Ἰνέπ. Δὲν τ'ς ἀλάτ'σαν καλά, ὅταν γιννῆθ'καν
(δι' ὅσους ἰδρῶνουν πολὺ καὶ μυρίζουν) Μακεδ. Αὐτὸς
ξέρε καὶ πόσα ἀβγά γεννῆσαν τὴ μέρα οἱ κόττες σὲ κάθε
σπίτι Δ. Μπόγρ., Ἀραβων., 19. Κάθεται κι ἀβγά γεννᾷ,
Λεξ. Δημητρ. || Παροιμ. Ἄλλοῦ τὰ κακαρίσματα κι ἄλλοῦ
γεννοῦν οἱ κόττες (ἐπὶ τῶν παρ' ὑπόνοιαν, ἀπροσδοκῆτως
ἢ καὶ δολίως γενομένων) κοιν. Γιὰ τὸ γαμπρὸ γεννάει κι

ὁ κόκορας (ἐπὶ ὑπερβολικοῦ ἐνδιαφέροντος πρὸς πρόσωπα
ἀγαπώμενα) κοιν. Κά... κά... κά! ἡ κόττα θὰ γεννήσ'
τ' ἀβγὸ (ἐπὶ μυστικῶν ψιθυριζομένων) Ἡπ. (Κόνιτσ.)
Γιννοῦν κ' οἱ πετεινοὶ του (ἐπὶ τοῦ εὐνοουμένου ὑπὸ τῆς
τύχης) Χίος. Τοῦ γιννάει οὐ κόκουτους (συνών. τῇ προη-
γουμένῃ) Ἡπ. Ἡ παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαχ. Μαύ-
ρη κότ-τα 'ς τὴν αὐλήν ἄγ γεν-νᾷ τσ' ἂδ δὲγ γεν-νᾷ (ἡ
μαύρη κόττα θεωρεῖται σημεῖον εὐτυχίας εἰς τὸν οἶκον)
Χίος. Μαύρη κόττα 'ς τὴν αὐλή σου καὶ ἂν γεννήσῃ, μὴ
γεννήσῃ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ζάκ. || Αἰνιγμ.: Ἀς σὴν
φραχτὴν ἐλάγησα κ' ἐκεῖ μερέαν ἐγέννεσα (=ἀπὸ τὸν
φράκτιν ἐπήδησα καὶ εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν ἐγέννησα· ἡ
κολοκυθιά) Ἀντρεάντ. || Ἄσμ.

Σήμιρα τὰ Φῶτα, | πού γιννά' ἡ κόττα
πίσ' ἀπὸ τὴ βόρτα

Εὐβ. (Αἰδῆψ. Ἰστ.)

Οἱ πούλ-λῃες μὲ τ' ἀπότικο γεννοῦν καὶ μὲ σιτάρι
κι ὁ ἄθ-θρωπος ὑψώνεται μὲ τοῦ θεοῦ τὴ χ-χάρη
(ἀπότικο=ἀπότοκον, τὸ ἐν τῇ φωλεᾷ τῆς ὄρνιθος διαρκῶς
μένον ὦν διὰ νὰ προσελκύεται αὐτὴ καὶ νὰ γεννᾷ ἐκεῖ
καὶ οὐχὶ ἀλλαχοῦ, τὸ φῶλι) Κῶς (Πυλ.)

'Σ αὐτὸ τοῦ σπίτι πού 'ρθαμι, γιουμᾶτον καλομακούδια,
Τὰ μ'σὰ γιννοῦν, τὰ μ'σὰ κλουσσοῦν, τὰ μ'σὰ σᾶς βγά-
ζουν τὰ μάτια

Μακεδ. (Καταφύγ. Χαλάστρ.) 2) Δημιουργῶ, παράγω, ἐφευ-
ρίσκω, προκαλῶ κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰμερ. Τραπ. κ.ά.): Ἐγέννη-
σε τοῦ κόσμου τὰ ψέματα. Θὰ μᾶς γεννήσῃ δουλειές αὐτὴ ἡ
κουταμάρα κοιν. Ἡ κοιλιά του γεννᾷ πολλὰ ψέματα Πελοπ.
(Μάν.) Τὶ γεννᾷ τὸ μυαλό σου, σὲ θαμᾶζω, εἶσαι πολὺ
ξυπνὸς ἄνθρωπος Ἰων. (Σμύρν.) Αὐτὰ τὰ γένῃ'σες ἀπ'
τὸ κεφάλ' σ' Ὀράκ. (Σαρεκκλ.) Τοῦ κλῆμα παραδυνάμουσι
κι θὰ φάῃ τὰ σταφύλια π' γένῃ'σι Σάμ. Ἡ φοινισιὰ γεν-νᾷ
(παράγει, καρποφορεῖ) Κύπρ. Ἡ κουπιὰ γιννάει τ'ς
ψύλλ'ς Εὐβ. ('Ακρ.) || Φρ. Γεννάει τὸ μυαλό του - ὁ νοῦς
του (ἐφευρίσκει ὁ νοῦς του, εἶναι εὐφυῆς) κοιν. Ὁ νοῦς
αὐτ' γεννᾷ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Τραπ. Αὐτοῦ γεν-
νάει ἡ κούτρα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ἡπ. (Κόκκιν.)
Πβ. Μ.Ψελλ., Ἐπιτάφ. Λόγ. (Κ.Σάθ., Μεσν. Βιβλ. 5, 95)
«ὦ νοῦ γεννῶντος καὶ γλώσσης ἀττικίζούσης»! || Παροιμ.
'Η ἀμαρτία γεννᾷ τὸ θάνατο (ἐπὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν
τῆς ἀμαρτίας) πολλὰ. Πβ. Κ.Δ. (Ρωμ. 6, 23) «τὰ γὰρ
ὀψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος». Ἡ ἀδικία γεννᾷ τὸ θάνατο
(συνών. τῇ προηγουμένῃ) Αἰγίν. Ἡ νύχτα βασιλιά γεν-νᾷ
τσ' αὐγὴ μητροπολίτη (ἐπὶ τῶν κρυφίως καὶ σκοτίως τε-
λουμένων) Μεγίστ. 3) Ἐπὶ τοίχων, κρημνίζομαι Σάμ.:
Οὐλ' οἱ τοῖχ' γιννῆσαν, οὐλο τοῦ καλουκαῖο' θὰ ξαναχτί-
ζουμι.

Β) Παθ. 1) Γίνομαι, ἔρχομαι εἰς τὴν ζωὴν, δημιουργοῦ-
μαι κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ.
(Ἀραβάν. Μιστ. Σίλ. Φερτ.) Πόντ. (Ἀντρεάντ. Ἰμερ. Οἶν.)
Τσακων. (Χαβουτσ.): Καθένας γεννεῖται μὲ τὴν τύχη του.
Μιὰ φορὰ γεννεῖται ὁ ἄνθρωπος. Δὲν εἶχα γεννηθῇ, τότε
πού γίνηκε ὁ πόλεμος κοιν. Γιννῆθ'κι ἓνα μῆνα πρὶν κοιν.
βορ. ἰδιωμ. Ἐπαδὰ γεννήθηκα, ἐπαδὰ βασανίζομαι Κίμωλ
Οὐ ἄντρας τ'ς τὰ 'χασι κι τ' ρώτ'σ' πῶς ἔγ'ρι κι γιννῆθ'κι
τοῦ π'δὶ τόσου γρήγορα Στερελλ. (Παρνασσ.) Ὅσοι γεν-
νεοῦσαν μετὰ τὶς ὥρες, γίνονται καλῖτσαγαράιοι (καλι-
κάντζαροι) Α.Ρουμेल. (Σωζόπ.) Γεννέθηκε ἄρφανοκοίλης
καὶ μαρτούρεψε ἡ μαγούφα ἡ μάνα του νὰ δὲ μεγαλώσῃ
'Ιθάκ. Οἱ ψύλλοι γεννεῖσθαι ἀπὸ τῆς γοπρέας Πελοπ.
(Κίτ. Μάν.) Ὁδὰ γεννεῖται τὸ κοπέλι, ἀνοίγουνε τὰ πορτο-
παράθυρα Κρήτ. Ἀμα ἐγεν-νιούτονε τὸ παιδί, ἠπηραῖνανε

οἱ Μοῖρες καὶ τὸ μοιράντζανε Πάτμ. Φτωχοὶ ἐεννήθημα
 γαὶ φτωχοὶ θ' ἀπεθάνωμε Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τὰ Χριστό-
 'εννα ἐννήθην ὁ Χριστὸς αὐτόθ. "Αμα γιννήθ'τσι τοῦ π'δὶ
 τ'ς Λέσβ. Ἡ κααναβάς τ'ουώει κατσίκια δτ' γεννειέδ'
 (κααναβάς=εἶδος γυπαετοῦ, τ'ουώει=τρώει) Σαμοθρ. Νά
 μὴ δυχαῖν' κἀνείς νά γιννειέτι. Ἰόμ'να, καταλαβαίν'ς,
 σκ'λλιάροφαι' Λῆμν. Οἱ ἔτζ-τζυες ἐορτάζουν τὸν αἰλ-Λευ-
 τέρηγ - γιὰ νὰ τὶς ἐλευτερώων-νῃ ἐγλήροα τσαι τὸν αἰσ - Συ-
 μεώγ - γιὰ νὰ προφυλάσ-σῃ τὰ μωρά, νὰ μὴ γεννειῶνδαι
 σθημαμένα Χίος. Ἰπειδὴς καὶ γιννέθηκι Παρασκευὴ μέρα,
 τοῦ 'παρι κι Παρασκευὴ Σάμ. (Κοκκάρ.) "Αμα γιννειῶντι
 τὰ μ'κρά μὶ προσουπίδα, τὴ βγάλ'γι ἀπὸ πάνου πρὸς τὰ
 κάτου Στερελλ. (Ἀστακ.) Εἰρι τοῦ σπὶτ' π' γιννέθ'κι
 Στερελλ. (Φθιῶτ. Φωκ.) Τοῦ π'δὶ θὰ γινῖθ'θῃ σημειομένου
 (θὰ φέρῃ αἱμαγγεῖωμα) Μακεδ. (Ἀρν.) Ἡ ἄνθρουπους
 γιννεῖωτι, βασανίζιτι κι πιθαῖν' Θεσσ. (Ναρθάκ.) Πότι
 γιννέθ'κι; Μακεδ. (Νιγρίτ.) "Οντε γεννᾶτ' τὸ καβγί, να-
 μενέ ταρ κιοφτέ 'ς τὸ φαχνέσ' (ὅταν ἐγεννήθη τὸ παιδί, εἶχε
 γίνε, εἶχε σχηματισθῇ ὁ κεφτές εἰς τὸν γλουτόν του) Χα-
 βουτσ. πῃ τα γεννανόμ'νε (ποῦ ὅταν ἐγεννᾶτο) αὐτόθ.
 Σὲ κακὰ ὦρα γενναμένε (σὲ κακῇ ὥρᾳ γεννημένος) αὐτόθ.
 Τὰ γεννῆθα, τὰ ἐπλάστα, μίαν φορὰν ἐδίβα 'ς τὴν πόλιν
 (ἀφ' ὅτου ἐγεννήθη, ἀφ' ὅτου ἐπλάσθη, μίαν φορὰν ἐπῆγα
 εἰς τὴν πόλιν) Οἶν. Ἀς τὰ τέρια δὲν γεννῆρα (ἀπὸ τὰς
 πέτρας δὲν ἐγεννήθη) Ἀραβάν. Γεννήχη ἀνάτις μέρα, ἔνα
 μέρα ὀμπρὸ (ἐγεννήθη τὴν παραμονήν, μίαν ἡμέραν πρὶν)
 Μισθ. Μεῖς γιννέθ'καμι 'ς βατρίδα μας Βιθυν. (Πιστικο-
 χῶρ.) Τοῦ π'λάρ' τοῦ σιρ'κὸ γιννέθ'κι τοῦ Σαββάτου τοῦ
 βράδ' Θεσσ. (Βαθύρρ.) Τὰ ριφάκια πὸν 'εννεῖωδαι δὸ
 Φλεβάρη Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τοῦ κασιῶ' π' γιννειέτι πρῶιμα
 τοῦ λέν προῖμουκάτσ'κου Στερελλ. (Φθιῶτ. Φωκ.) Πέφκο
 λέγαμαν τὸ βόιδ' ποῦ γεννῆθ'κε τὴν Πέφτη Ἡπ. (Πέρδικ.)
 || Φρ. Ἀνάθεμα τὴν ὦρα ποῦ γεννῆθηκες! (ἀρὰ) Ἀνάθεμα
 τὴν ὦρα καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ γεννεῖωσουν! (ἀρὰ) κοιν. Νά
 μὴ 'χι γιννουντάρι (μακάρι, εἴθε νὰ μὴ ἐγεννᾶτο) Στερελλ.
 (Τριχων.) Ἐσέν τ' 'ὰ γένναεν ἡ μάννα, ἀχάντᾶ νὰ γέννα-
 νεν (ὅταν σὲ ἐγέννα ἡ μάννα σου, καλῦτερον θὰ ἦτο νὰ ἐγέν-
 να ἀκάνθια ἐπὶ τῶν κακῶν) Πόντ. (Ἀντρέαντ.) Ἐνεθε-
 μάτισα τὴν ὦρα ποῦ ἐγεννέθα Πόντ. Ἀναθεμάτισα χίλιες
 βολές τὴν ὦρα ποῦ γεννεῖωμουνα Πελοπν. (Μάν.) Μα-
 κάρι νὰ 'θελε μὴ 'εννηθῆς Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Φτωχὸς γεν-
 νεῖται (ἐπὶ αἰφνιδίας καὶ ἄνευ λόγου διακοπῆς τῆς συνομι-
 λίας) Σῦρ. Ἀμοιρος γεννεῖται (συνών. τῇ προηγουμένῃ)
 Πελοπν. (Κυνουρ.) Κάποιος μουγγὸς ἐγεννήθη (συνών. τῇ
 προηγουμένῃ) αὐτόθ. || Παροιμ. φρ.: Ἐγεννήθηκε τὴν ἡ-
 μέρα τὴ Λαβρὴ (ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοουμένου) Κε-
 φαλλ. Ἡ παροιμ. φρ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἄλλαχ. Γιννέθ'κι
 μέρα Σαββάτου (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Θεσσ. (Τσα-
 γκαρ.) Γεννῆθηκε μὲ τ' ἄστρο του (συνών. τῇ προηγουμέ-
 νῃ) Κεφαλλ. Γεννῆθηκε τὴν ἡμέρα τοῦ Κᾶη (ἐπὶ δυστυχῶν)
 αὐτόθ. Εὐτὸς γεννῆθηκένε σὲ ξέσκεπο σπῆτι (ἐπὶ ἀναισχύν-
 των) Ἰων. (Καράμπ.) 'Σ σὸ φεγγογέννεμαν ποῦ γεννεῖται
 ἀργῶς γερά (ὅποιοι γεννηθῇ κατὰ τὴν περίοδον τῆς νέας
 σελήνης ἀργὰ γηράσκει) Πόντ. Γινῖθ'θήκαρι πίσου ἀπ' τὶς
 γίδας τοῦ γόλου (δι' ὅσους γηράσκουν ποιμαίνοντες αἰγο-
 πρόβατα) Σάμ. || Παροιμ. Ποῦ γεννηθῇ 'ς τὴ φυλακή, τῆς
 φυλακῆς θυμᾶται (ἡ δύναμις τῆς ἐξέως εἶναι μεγάλη) Θῆρ.
 Κρήτ. Μῆλ. Κάποιος ἐγεννήθη 'ς τὴ φυλακὴ καὶ τὴν ἐπε-
 θύμησε (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)
 "Οποῖος γεννηθῇ ἀπὸ σκορπιὸν πάντοτε κεντρώνει (τὰ
 ἐλαττώματα τῶν γονέων ἀναφαίνονται εἰς τὰ τέκνα) Ἡπ.
 "Οποῖος γεννεῖται μελανὸς πεθαίνει μαῦρος (ἡ πονηρά

φύσις δὲν μεταβάλλεται) Πελοπν. (Λάστ.) Κουβέντα ποῦ
 θὰ γεννηθῇ ψεματινὴ δὲν εἶναι (ὑπὸ τὰ θρυλούμενα ὑπόκει-
 ταί τι ἀληθές) Πελοπν. (Ἀράχ.) Κάλλιο κοδὰ σὲ γεννη-
 μένη σκύλλα παρὰ κοδὰ σὲ κακὴ γυναῖκα (διὰ τὸ μέγεθος
 τῆς κακίας καὶ ἀγρίας συμπεριφορᾶς τῆς κακῆς γυναίκος)
 Πελοπν. (Βραχν.) || Γνωμ. 'Σ τοῦ καλότυχου τὴν πόρτα |
 θηλυκὸ γεννεῖται πρῶτα (διότι περισσότερον φροντίζει διὰ
 τοὺς γονεῖς ἢ θυγάτηρ, ἡ ὁποία καὶ βοηθεῖ εἰς τὰς ἐργασίας
 τοῦ οἴκου) Πελοπν. (Ἡλ.) Ἡ νύφη ἄμα γεννηθῇ, | τῆς πε-
 θερᾶς θὰ μοιάσῃ (διότι ἐνίοτε ὑπάρχει ὁμοιότης χαρακτήρων
 μεταξὺ τῶν καὶ ταυτότης ἀντιλήψεων) Πελοπν. (Καρδαμ.
 Ξηροκ.) Τρίτη γεννᾶτ' ὁ φρόνιμος, Τετράδῃ ὁ ἀδρεωμένος,
 Κρήτ. (Νεάπ.) || Αἰνίγμ. Ἀσπρος γεννεῖται, μαῦρος κα-
 ταντεῖται καὶ τὰ δόντια του κουνεῖονται (τὸ χαρούπι)
 Πελοπν. (Κόκκιν.) Ἀπὸ μάννα κόκκινη γεννεῖται παιδί
 μαῦρο, φτερά δὲν ἔχει, μὰ στὸν οὐρανὸ πετᾶει (ὁ καπνὸς)
 αὐτόθ. 'Σ ὁρμὰν ἐγεννέθα, 'ς ὁρμὰν ἐνεπλάστα κι ὅταν
 ἐκατήβα, ὅλ' ἐδώκανέ μου ἀπ' ἕναν πάτσον (τὸ κόσκινον)
 Πόντ. || Ἀσμ.

Χριστοῦγεννα, πρωτόγεννα, τώρα Χριστὸς γεννεῖται,
 γεννεῖται κι ἀναστένεται 'ς τὸ μέλι καὶ 'ς τὸ γάλα
 (ἐκ τῶν καλάντων τῶν Χριστουγέννων) Μακεδ.

Νύφ-φημι μου ἄθ-θι τῶν ἄθ-θῶ καὶ τῆς μηλ-λιᾶς τὸ μῆλο.
 ἐσὺ 'σουμι βοῦ γεν-νήθηκες ἀνδάμα μὲ τὸν ἡλ-λιῶ
 Λέρ.

Χριστὸς γεννέθεν 'ς σῇ χαρᾷ τὸν κόσμον,
 χὰ καλὴ ὦρ', χὰ καλὴ σ' ἡμέρα
 Ἀντρέαντ.

"Ωρῃα μου ἀπ' ὦρῃα μάννα γεννημένη,
 ὦρῃα ἀπ' ὦρῃο τσοῦρη ρουτρικᾶτα
 (τσοῦρη=κύρην, πατέρα, ρουτρικᾶτα=ἀνατετραμμένη) Ἀ-
 πουλ. β) Ἀναγεννώμαι, ξαναγίνομαι Κεφαλλ. Μακεδ.
 (Καστορ.): Τώρα π' γινῖν αὐτό, γιννῆθ'κα Καστορ. ||
 Παροιμ. "Οποῖος σκοτῶνει σκοτῶνεται κι ὁποῖος γεννάει
 γεννεῖται (ἐπὶ ἐπιδοκιμασίας διὰ καταδίκην φονέως ἢ διὰ
 τὴν γέννησιν τέκνου) Κεφαλλ. γ) Ἐπὶ τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης
 καὶ τῶν ἄστρον, ἐμφανίζομαι εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἀνατέλλω
 Α.Ρουμελ (Καρ.) Καππ. (Ἀραβάν. Σίλ. Φερτ.) Κύπρ.
 Κωνπλ. Λέσβ. Μέγαρ. Πόντ. (Ἰμερ.)—Χ.Παλαῖσ., Θάνατ.
 Εἰρήν., 11. Τὸ ὄλιος γεννήρη ἀπὸ τῆ μάννα τ' (ὁ ἥλιος
 ἀνέτειλεν) Ἀραβάν. Γεννῆσ'κι γιούλης (ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος)
 Σίλ. Σηκώθηκα, ὅταν γεννῆθηκε τοῦ μουσχατζῆ τὸ ἄστρο
 (ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος) Καρ. "Αμα μέσ' 'ς τὸν Ὀχτώβρη
 τὴν αὐκὴν γεννηχῇ ἕναν ἄστρον, ὁ γρόνος ἐν' νά 'ν' καλὸς
 Κύπρ. Πρὶν νὰ γεννηθῇ ὁ ἥλιος Κωνπλ. Οὐ ἡλίους γιν-
 νεῖτι Λέσβ. "Οντες γεννῆθη ὁ ἥλιος, τότε βάνανε στὴν
 κάσα Μέγαρ. Ὁ φέγγον ἐγεννέθεν (ἡ σελήνη ἀνέτειλεν)
 Ἰμερ. || Ποίημ.

"Οταν 'ς τὲς ἔξι τὸ πρωὶ ὁ ἥλιος ἐγεν-νήθη
 κ' ἔρριξεν τὲς ἀχτῖνες του 'ς τὰ ζαχαρένια στήθη
 Χ.Παλαῖσ., ἐνθ' ἄν.

Μετοχ. ἐπιθ. 1) Ἐπὶ ἀνθρώπων, ζωντανός, ὑπαρκτός
 σύνθη.: Δὲ δὸ λέω ἀθρώπου γεννημένου (εἰς οὐδένᾳ ἀπο-
 λύτως, ἐπὶ ἐμφάσεως) Κρήτ. Ψυχὴ 'εν-νημένη 'ἐν ἐφαί-
 νετο πούετε, μήε ἀφέντης μήε δοῦλος, μήε ἄλοα (μήε=μήτε,
 ἄλοα=ἄλογα) Κάρπ. Ψυχὴ γεννημένη δὲν ἦτο 'ς τὸ πα-
 νεῦρι Θῆρ. Ψυχὴ 'εννημένη δὲν ἐδιάλαξε (οὐδεὶς ἐφαίνετο,
 ἐκινήθη) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Δὲ γοτάει ἄδρωπος γεννημέ-
 νος νὰ περάσῃ ἀπὸ τῆ στάνη Πελοπν. (Παιδεμ.) || Ἀσμ.

Τὰ πάθη μου 'ἐν τὰ 'παθε κἀνένας γεν-νημένος
 μὴδ' ὁ Χριστὸς σάν ἦτανε 'ς τὸ ξύλο σταυρωμένος
 Τῆλ. Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. βλ. Χρον. Μορ. (ἐκδ. Schmitt)

Ρ στ. 5185 «ὅσον εἶπῃ κ' ὑποσχεθῇ ἀνθρώπου γεννημένου» καὶ αὐτόθ. Ρ στ. 7786 «μὴ τοὺς νοχλήσῃ τίποτες ἀνθρώπος γεννημένος». Ἀντίθ. ἀγέννητος 1, ἀγεννος 2. 2) Ἐπὶ γυναικῶν καὶ θηλέων ζώων, ἡ πρὸ μικροῦ σχετικῶς χρόνου γεννήσασα πολλαχ.: Πάει 'ς τήμ μάν-να του καὶ βρῖσκει τηγ γεν-νημένη κ' εἶχε κι ἀρσενικόπ παιὶ Κάρπ. Τοῦ 'δωσε νιὰ γιῶν' μέν' γίδα Στερελλ. (Αἰτωλ.) Μιὰ στσύλλα ἦτανε γεννημένη Πελοπν. (Γελίν.) Μι ρίχνιτι μιὰ σκύλλα γιῶν' μέν' ἀπὸν κρ'φὰ κι μὴ βγάζ' μιὰ μοῖρα ἀπ' τοῦ μπουτ' μ' Μακεδ. (Μελίκ.) Ὁ κάτ-της εἶγ γεν-νημένος, ἔδει κατ-τάτσια τσαὶ πρόσεξε 'ἀφ φριμάξη, ἅμα σὲ δῆ Χίος Ἡ διντρουγαλιά, ἅμα εἶρι γιῶν' μέν', σὶ παίρῃ 'ς τῇ δορυνῇ Εὔβ. (Ἀκρ.) Ἄμα εἶν' γιῶν' μέν' ἡ σαϊτούρα, σ'κώριτ' οὐρῇ κι σὶ στρώῃ 'ς τὰ π'δάγια (σαϊτούρα=εἶδος λεπτοῦ καὶ λίαν εὐκινήτου ὄφρεως) Στερελλ. (Σπάρτ.) || Ἀσμ.

Ἀφέντη, ἡ γυναῖκα σου δὲν εἶναι χτυπημένη.
ἀρσενικὸν ἔκαμε παιδί, τρεῖς μέρες γεν-νημένη
Νίσυρ.

Πουλεῖ 'γυλάδια ἀγέννητα, 'γυλάδια γιννημένα
Θράκ. (Αἰν.) β) Ἐπὶ γυναικῶν, ἡ παύσασα νὰ εἶναι παρθένος
Εὔβ. (Ἀκρ.): Τ' δώσαρι προῖκα, ἀλλὰ τ' δώσαρι κι γιῶν'-
μέν' γιὰ κουρίτσ'. 3) Ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἔχων φυσικὴν προ-
διάθεσιν, ἱκανότητα δι' ἐν ἔργον κοιν.: Εἶναι γεννημένος γιὰ
τέτοιες δουλειές. Εἶναι γεννημένος δάσκαλος.

γένοβα, ἡ, Π.Γεννάδ., 740 — Λεξ. Βλαστ. 279.

Ἐκ τοῦ γεωγραφικοῦ ὄν. Γένοβα.

Εἶδος Ἰταλικῆς ὀρύζης.

Γενοβέζικος ἐπίθ. Κ.Παλαμ., Δωδεκάλ.Γύφτ.², 63
Γενοβέζικος Χίος.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Γενοβέζος.

Ὁ προερχόμενος ἐκ Γενούης, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Γένουαν
τῆς Ἰταλίας ἐνθ' ἀν.: Γενοβέζικες ἀμπορκοῦνες (*ἀρα-
πομπορκοῦνες=συκαὶ παράγουσαι πρῶιμα σῦκα, εἶδος
πρωτίμων σύκων) Χίος || Ποίημ.

Καὶ λογιῆς καράβια ἀπ' τὶς Φραγκιῆς
καὶ γαλέρες Γενοβέζικες

Βενετσιάνικα σαλεύουν τρεχαντήρια

Κ.Παλαμ., ἐνθ' ἀν.

Γενοβέζος ὁ, Κῶς (Πυλ.) — Λεξ. Πρω. Γενοβέζος
Χίος (Βροντ.) Τζενοβέζος Χίος Γκενεβέζος Κύπρ. (Λε-
μεσ.) Θηλ. Γκενοβέζα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *Genovese*.

1) Ὁ ἐκ Γενούης τῆς Ἰταλίας καταγόμενος Κύπρ. (Λεμεσ.)
Κῶς (Πυλ.) Χίος (Βροντ.) — Λεξ. Πρω.: Παροιμ. φρ. Ἐμ
'ποὺ τὸ τζαιρὸ τοῦ Γκενεβέζου (ἐπὶ προσώπου λίαν ἡλικιωμέ-
νου ἢ ἐπὶ πράγματις ἢ γεγονότος θεωρουμένου παμπάλαιου)
Λεμεσ. Ἦθ' τοῦ Γενοβέζου τὸ γαιρὸ (συνών. τῇ προηγούμενῃ)
Πυλ. Ἐναι ἀπ' τὸν καιρὸ τῶν Τζενοβέζων (συνών. τῇ προη-
γουμένῃ) Χίος. Συνών. Παροιμ. φρ. Εἶναι ἀπὸ τὸν καιρὸ
τοῦ Νῶε. 2) Τὸ θηλ. ὡς οὖς. τὸ ζυμαρικὸν φιδὲς Κεφαλλ.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. Πάρ. καὶ ἐπών. Ἀθῆν. Πελοπν.
(Λεχαίν.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Γενοβέζης Ἀθῆν.

Γενοβήσιος Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ γεωγραφικοῦ ὄν. Γένοβα καὶ τῆς παραγ. καταλ.
-ήσιος. Τύπ. Γενοβήσιος εἰς Χρον. Μορ. Ρ στ. 9139 (ἐκδ.
Schmitt) «ἐκεῖσε εἰς τὰ κάτεργα μετὰ τοὺς Γενοβήσιους»
καὶ Μαχαιρ. 1, 370 (ἐκδ. R. Dawkins) «Οἱ βάρκες ἐκου-
βαλοῦσαν τοὺς Γενοβήσιους».

Ὁ κάτοικος τῆς Γενούης: Ἀσμ.

Μάννα, τὸν νιὸν ὅπ' ἀγαπῶ, καλὰ τότε γνωρίζω,
'ς τῇ Βενετιά Βενέτικον 'ς τὰ ξένα Γενοβήσιον.

γενοκόπι τό, ἀμάρτ. 'ενοκόπι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. γένος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -κόπι
περὶ ἧς ἰδ. Γ.Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 246.

Ἡ γενεά, ὅλοι ἐν γένει οἱ συγγενεῖς: Ὡχου, μάθια μου,
τὸ 'ενοκόπι σου εἶναι μιὰ χαρά! || Φρ. Νὰ σέ κάψ' ἡ φωθιά
καὶ σένα κι ὅλο σου τὸ 'ενοκόπι! (ἀρά) Συνών. γενεά,
γενοκυκλάδα, γενολόγι, γενολογία, γενοπαρέντι
γενοπατριά, μιλέτι, συγγενολογία, συγγενολόι,
σειριά, σειριολόι, σόι.

γενοκρατεῖμαι ἀμάρτ. γενοκρατειῶμαι Ἰθάκ. Κε-
φαλλ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. γένος καὶ τοῦ ρ. κρατεῖμαι δι' ὃ ἰδ.
κρατῶ.

Ἐλκω τὸ γένος, κατάγομαι ἐνθ' ἀν.: Ξέρω 'γὼ πού-
θενε γενοκρατεῖται; Κεφαλλ. Γενοκρατεῖται ἀπὸ τὸν
Καποδίστρια αὐτόθ. Πούθε γενοκρατεῖται; Ἰθάκ. || Φρ.
"Οἱ γενοκρατειώμαστε ἀπὸ τὸ Νῶε (ἐπὶ τοῦ φυσικῶς ἀβα-
σίμου τῆς γνώμης περὶ διαφορῶν μεταξὺ ἀνθρώπων, κοι-
νωνιῶν ἢ ἄλλων) Κεφαλλ. || Ἀσμ.

Ἀρχίνησε νὰ τσῆ μιλῇ, νὰ τῇ ξαναρωτᾷ,

πές, 'ς τὴν ψυχὴ σου, λιγερή, πούθε γενοκρατεῖσαι;

Μεσολόγγ.

γενοκυκλάδα ἡ, ἀμάρτ. γενοκυκλάα Κάρπ. 'ενοκυκλάα
Κάρπ.

Ἐκ τῶν οὖς. γένος καὶ κυκλάδα.

Γενοκόπι, ὃ ἰδ., ἐνθα καὶ συνών.: Ἐσυνάχτην οὐλ' ἡ
'ενοκυκλάα.

γενολόγι τό, Ἰων. (Κρήν. Σμύρν.) — Λεξ. Ἐλευθε-
ρουδ. Πρω. Δημητρ. γενολόι Βιθυν. (Ἀρβανιτοχώρ.) Ἰθάκ.
Κρήτ. Νίσυρ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) — Λεξ. Ἐλευθερουδ.
Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. γενολόγιον.

Γενοκόπι, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Ἐκαμε μεγάλη καλεστικὴ
'ς τῇ χαρὰ τοῦ γιοῦ της, γιατί ἔχουσι μεγάλο γενολόι Κίτ.
Μαν. Οὐλο τὸ γενολόι μας καμαρώνει τῇ χορνιόλα τσῆ
νόνας (χορνιόλα=δακτυλίδι ἔχον ἐγχρωμον λίθον) Ἰθάκ. ||
Φρ. Νὰ πάρη ὁ διάλος τὸ γενολόι ζου! (ἀρά) Κίτ. Μάν.
Διάλ', ἔπαρ' σε ἐσένα καὶ τὸ γενολόι σου! (ἀρά) Κρητ. || Πα-
ροιμ. Τὸ πατπαδολοὶ νὰ μαεύγετο καὶ τὸ γενολόι νὰ δια-
λέετο (ἐπὶ τῆς δυσκολίας ἐπιλογῆς ἱερέων ἢ συγγενῶν)
Νίσυρ. || Ἀσμ.

Ἐχομε κάστρο σύγκελλο | καὶ κάστρο γενολόι
(μοιρολ.) Ἰθάκ. || Ποίημ.

Μονοχρονὶς ξαλείφτηκε οὐλο τὸ γενολόι

κ' ἐλώβιασε κι ὁ Γιαννακῆς, πῆε 'ς τὸ λωβοχώρι

Νίσυρ. Συνών. ἐν λ. γενοκόπι.

γενολογία ἡ, Ζάκ. Ἰθάκ. Κεφαλλ. — Λεξ. Βλαστ. 410
Δημητρ. (λ. γενολογία) γινουλογία Σάμ.

Ἐκ τοῦ οὖς. γενολόγι. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ.
ἀρχοντολογία, φτωχολογία, ψιλλολογία κτλ. Τύπ.
γενολογία εἰς Συναξάρ. εὐγενικ. γυναικ. (ἐκδ. K. Krum-
bacher, στ. 138): «Σκόπα καλὰ καὶ πρόσεχε, τὸ πόσον
δοῦ ἀχρήζεις | με τὴν ζωὴν τοῦ κάθε ἀνδρὸς καὶ τὴν γε-
νολογίαν». Πβ. καὶ τὸ ἀρχ. γενεαλογία.

